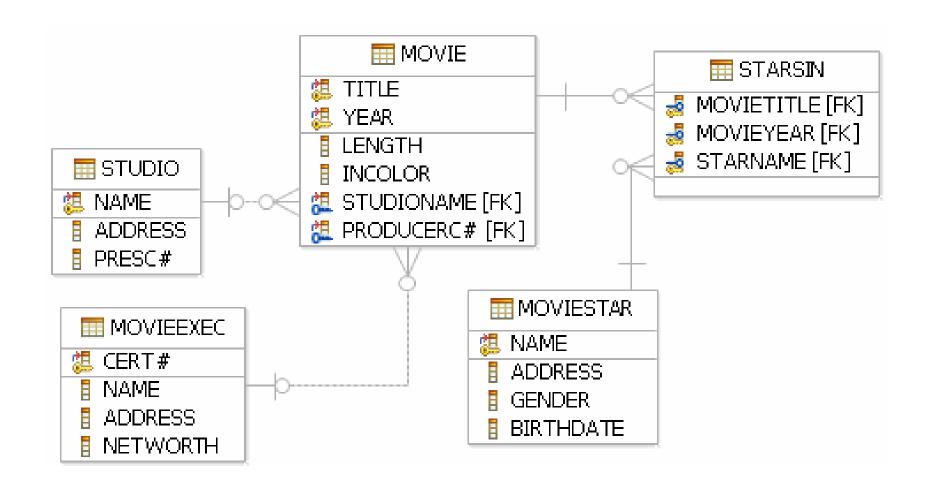

Дефиниране на схеми на релации. Ограничения.

SQL: CREATE, ALTER, DROP

Movies Schema

Дефиниране на релационна схема

Атрибутите имат типове

- ▶ CHAR(n) –низ с фиксирана дължина
- ▶ VARCHAR(n) –низ с дължина до п символа
- ▶ INT / INTEGER —цяло число, 32-bit, със знак
- ▶ FLOAT / REAL, DOUBLE
- ▶ DECIMAL(n, d) –дробно число с n цифри, d от тях след десетичната запетая (има разлика от FLOAT)
- DATE, TIME

Създаване на релация

```
MovieStar (name, address, gender, birthdate)
CREATE TABLE MovieStar
(name CHAR(30),
 address VARCHAR (255),
 gender CHAR(1),
 birthdate DATE DEFAULT CURRENT DATE
```


Премахване (изтриване) на релация

• Изтриване на релация

DROP TABLE MovieStar;

Обновяване на релация

Добавяне на атрибут в релация

```
ALTER TABLE MovieStar ADD phone CHAR(16);
```

• Изтриване на атрибут

```
ALTER TABLE MovieStar DROP birthdate;
```


Ограничения

- Ограниченията са обекти в базите от данни, които налагат определени рестрикции на данните в дадена таблица.
- Пример за ограничение е първичен ключ на дадена таблица, външен ключ на дадена таблица и други.
- Според това, колко таблици обхваща едно ограничение, ограниченията могат да бъдат ограничения на ниво таблица и ограничения на ниво схема на базата от данни.

Ограничения на ниво таблица

 Ограниченията на ниво таблица могат да бъдат зададени при създаването на таблицата или след като таблицата е вече създадена.

Ограничен ие	Кратко име	Описание	Кога се проверява?
PRIMARY KEY	Първичен ключ	Ограничава стойностите да са уникални и да са различни от NULL.	При INSERT, при UPDATE на стойност от колоната, при DELETE на първичния ключ
UNIQUE	Ограничение за уникалност	Ограничава стойностите да са уникални	При INSERT, при UPDATE на стойност от колоната, при DELETE
FOREIGN KEY	Външен ключ	Ограничава стойностите да са от определено множество от стойности	При INSERT, при UPDATE на стойност от колоната, при DELETE на стойност от колоната на реферираната таблица
CHECK	Ограничение за проверка	Ограничава стойностите да отговарят на дадено условие	При INSERT, при UPDATE на стойност от колоната
NOT NULL	Ограничение за не NULL стойности		При INSERT, при UPDATE на стойност от колоната

Видове ограничения

- ▶ NOT NULL ограничения
- ▶ Първичен ключ (Primary Key) PK
  - Първичният ключ притежава следните свойства:
    - Еднозначно определя всеки ред в таблицата;
    - ▶ НЕ може да съдържа NULL стойности;
    - Всяка таблица може да има само един първичен ключ;
- ▶ UNIQUE ограничение UK
  - Ограничението за уникалност притежава следните свойства:
    - Еднозначно определя всеки ред в таблицата;
    - ▶ Колоната ограничена с UNIQUE може да съдържа NULL стойности.
- ▶ Външен ключ (Foreign Key) FK
- ▶ СНЕСК ограничения СК

NOT NULL ограничение

- Не се допуска даден атрибут да приема NULL стойности;
- Декларира се САМО на ниво атрибут с ключовите думи NOT NULL

```
CREATE TABLE MovieStar
(name CHAR(30) not null,
  address VARCHAR(255)
);
```

 След като таблицата е създадена, се декларира като промяна на дефиницията на колоната

```
ALTER TABLE T
ALTER COLUMN col1 col1 type NOT NULL
```


Деклариране на първичен ключ върху един атрибут

Декларация на ниво атрибут

```
CREATE TABLE MovieStar(
  name CHAR(30)NOT NULL PRIMARY KEY,
  address VARCHAR(255),
  gender CHAR(1),
  birthdate DATE
);
```

На ограничението се поставя служебно име.

Деклариране на първичен ключ върху един атрибут

Декларация на ниво таблица

```
CREATE TABLE MovieStar(
  name CHAR(30) NOT NULL,
  address VARCHAR(255),
  gender CHAR(1),
  birthdate DATE ,
  PRIMARY KEY (name)
);
```

На ограничението се поставя служебно име.

Деклариране на съставен първичен ключ

▶ Възможно е CAMO на ниво таблица.

```
CREATE TABLE Movie (
 title varchar (50) NOT NULL,
  year integer NOT NULL,
 length integer,
 inColor char(1),
 studioName varchar (50),
 PRIMARY KEY (title, year)
);
```


Деклариране на първичен ключ след създаване на таблицата

```
ALTER TABLE Movie

ADD [ CONSTRAINT Movie_pk ]

PRIMARY KEY (title, year)

ALTER TABLE MovieStar

ADD [ CONSTRAINT MovieStar_pk ]

PRIMARY KEY (name)
```


Сурогатен ключ

- Изкуствено създаден първичен ключ, когато нямаме подходяща колона с уникални стойности
- На пример автоматично номериране на кортежите
- Синтаксис в DB2

```
GENERATED ALWAYS AS IDENTITY

(START WITH 1, INCREMENT BY 1)
```


Сурогатен ключ - пример

```
CREATE TABLE MyTable (
  id int NOT NULL GENERATED
    ALWAYS AS IDENTITY
   (START WITH 1, INCREMENT BY 1)
 year integer NOT NULL,
 length integer,
 PRIMARY KEY (id)
);
```


Ограничение за уникалност (UNIQUE)

 Ограничението UNIQUE също като PRIMARY KEY гарантира уникалност на стойностите в колоните, върху които е поставено.

- ▶ За разлика от PRIMARY KEY
  - Можем да имаме повече от един UNIQUE ограничение в една таблица;
  - Ограничението UNIQUE допуска NULL стойности в ключовите атрибути (включително и NULL във всички атрибути на ключа)

Деклариране на UNIQUE ограничение

Аналогично на PRIMARY KEY

```
CREATE TABLE Movie (
 title varchar(50) not null,
 year integer not null,
 length integer,
 inColor char(1),
 studioName varchar (50),
 producerC# integer,
 UNIQUE(title,year));
```


Външен ключ (FOREIGN KEY)

- Ограничение за референтна цялостност
- Гарантира, че стойностите на атрибутите от релацията, в която е дефиниран външния ключ, се срещат в съответните атрибути от релацията, която се реферира от външния ключ.
- ▶ Реферираните атрибути от втората релация трябва да бъдат декларирани като UNIQUE или PRIMARY KEY.
- ▶ Връзка (Parent Child). FOREIGN KEY се декларира в таблицата Child към първичния ключ на Parent

Деклариране на външен ключ

Декларация на ниво атрибут

```
REFERENCES <parent_table>
(<parent_table_attribute>)
```

На ниво таблица

```
FOREIGN KEY
(<child_table_attributes>)
REFERENCES <parent_table>
(<parent table attributes>)
```


Деклариране на външен ключ върху един атрибут

Декларация на ниво атрибут

```
CREATE TABLE Studio (
  name CHAR(30) PRIMARY KEY,
  address VARCHAR(255),
  presC# INTEGER
  REFERENCES MovieExec(cert#)
);
```

 Тъй като полето presC# допуска NULL стойности, разрешените стойности за него са NULL или реално съществуващ (регистриран в MovieExec) режисьор.

Деклариране на съставен външен ключ

САМО на ниво таблица

```
CREATE TABLE StarsIn(
  movietitle varchar(50),
  movieyear integer,
  name char(30),
  FOREIGN KEY (movietitle, movieyear)
  REFERENCES Movie(title, year)
);
```


Деклариране на външен ключ след създаване на таблицата

```
ALTER TABLE StarsIn
ADD [ CONSTRAINT MovieStar FK ]
 FOREIGN KEY (starname)
 REFERENCES MovieStar(name);
ALTER TABLE StarsIn
ADD [ CONSTRAINT MovieStar FK ]
 FOREIGN KEY (movietitle, movieyear)
 REFERENCES Movie (title, year);
```


Политики при външен ключ

- При създаване на външен ключ, могат да бъдат зададени три политики за налагане на ограничение по референтна цялостност. Тези политики определят поведението на СУБД при обновяване или изтриване на реферираният запис. Политиките са:
  - ▶ RESTRICT / NO ACTION всяко действие, което нарушава референтна цялостност се отхвърля от СУБД. Например, ако се опитаме да изтрием стойност от реферираната колона, за която има рефериращи записи, то това действие ще бъде отхвърлено от СУБД и ще бъде изведено съобщение за грешка. Тази политика е и политиката по подразбиране.
  - **CASCADE** при тази политика, ако се опитаме да изтрием или обновим стойност в реферираната колона, това ще доведе до автоматичното изтриване или обновяване на съответната стойност в рефериращите записи.
  - SET NULL при тази политика, ако се опитаме да изтрием или обновим стойност в реферираната колона, това ще доведе до поставяне на стойност NULL в рефериращите записи, за променената или изтрита стойност. Тази политика е възможна само ако рефериращата колона позволява NULL стойности.

Политики при външен ключ

 Политиките при външни ключове могат да бъдат указани при създаване на таблицата или добавени след това. Синтаксисът в SQL за задаване на политика е следният:

```
REFERENCES <table_name>(<col_name>)
[ON DELETE { CASCADE | RESTRICT | SET NULL}]
[ON UPDATE { CASCADE | RESTRICT | SET NULL}]
```

- Политиките за външните ключове, не са задължителни.
- За това и в показания синтаксис са оградени с [], т.е може да има само политика при DELETE или само политика при UPDATE или и за двете действия.
- Както вече споменахме, ако не укажем изрично политика, политиката по подразбиране е RESTRICT (NO ACTION).
- Също така за един и същи външен ключ политиката при DELETE, може да е една (например CASCADE), а политиката при UPDATE да е съвсем друга (например RESTRICT).
- ▶ Разбира се има СУБД, които правят изключение като MSSQL.

Добавяне на външен ключ с политика

```
ALTER TABLE StarsIn

ADD [ CONSTRAINT MovieStar_FK ]

FOREIGN KEY (movietitle, movieyear)

REFERENCES Movie(title, year)

ON DELETE CASCADE

ON UPDATE RESTRICT;
```

Добавяне на СНЕСК ограничение

- Друг тип ограничение е СНЕСК. То проверява дали записите, които се вмъкват или обновяват отговарят на предварително зададено условие.
- Като условие, може да се използва всяко условие, което може да се постави и в WHERE клаузата на една SQL заявка, само че условията трябва да са прости и да съдържат логически изрази свързани с AND и/или OR, т.е. не могат да съдържат подзаявки.
- ▶ Условието в СНЕСК ограничението се проверява всеки път, когато вмъкваме запис в таблицата или обновяваме запис от таблицата, при което атрибутът за когото е дефиниран СНЕСК ограничението получава нова стойност (в резултат на INSERT или UPDATE).
- Ограничението СНЕСК, може да бъде създадено на ниво таблица и на ниво кортеж.

Добавяне на СНЕСК ограничение

 Например нека да дефинираме CHECK ограничение за таблицата MOVIESTAR, което да не позволява вмъкването на други стойности в колоната gender от стойностите 'M' и 'F'

Ограничение СНЕСК на ниво кортеж (при създаване на таблицата)

```
CREATE TABLE MOVIESTAR

( .......,
 gender char(1) NOT NULL check (gender in ('M', 'F'))

);

▶ Ограничение СНЕСК на ниво таблица (при създаване на таблицата)

CREATE TABLE MOVIESTAR
```

```
( .....,
  gender char(1) NOT NULL,
  check (gender in ('M', 'F'))
);
```

Добавяне на СНЕСК ограничение

Предимството на добавянето на СНЕСК ограничение чрез втория вариант (на ниво таблица) е че условието може да съдържа логически израз включващо няколко колони от таблицата. Чрез първия вариант (на ниво кортеж), това е невъзможно. Например:

```
CREATE TABLE my_table1
( col1 int NOT NULL,
  col2 char(2) NOT NULL,
  check (col2 in ('BG', 'FR')
       and col1 > 1 and col1 < 10)
);</pre>
```

Добавяне на СНЕСК ограничение (след като таблицата е вече създадена)

```
ALTER TABLE my_table1

ADD CONSTRAINT ck1_col2

CHECK(col2 in ('BG', 'FR'));

ALTER TABLE my_table1

ADD CONSTRAINT ck2_col2

CHECK(col2 in ('GR', 'RU'));
```

- Обърнете внимание на това, че ако за col2 е създадено едно СНЕСК ограничение с едно условие, за същата колона може да бъде добавено и друго СНЕСК ограничение с друго условие.
- При тези случаи всички условия от дефинираните СНЕСК ограничения за една и съща колона се свързват логически с оператор AND. Например:

Добавяне на СНЕСК ограничение (след като таблицата е вече създадена)

- Ограниченията дефинирани по-горе ck1_col2 и ck2_col2 са взаимно изключващи се, т.е. няма как стойност да удовлетвори едновременно и първото и второто СНЕСК ограничение. Добавянето на няколко СНЕСК ограничение в различни заявки може да доведе до ситуация, при която в таблицата да не може да се вмъкнат или обновяват никакви данни. В такива ситуации, едно от двете СНЕСК ограничения трябва да бъде премахнато.
- Изтриване на СНЕСК ограничение се налага и в ситуации, при които искаме да променим условието на ограничението. В тези случаи трябва да изтрием ограничението и да го създадем наново с новото условие.

Изтриване на ограничение

Синтаксисът за изтриване на ограничение е следният:

```
ALTER TABLE <име_на_таблица>
DROP CONSTRAINT <име на ограничение>;
```

Например:

```
ALTER TABLE my_table1

DROP CONSTRAINT PK_MY_TABLE1;

ALTER TABLE my_table1

DROP CONSTRAINT ck_col2;
```


Модификация на базата от данни (DML)

SQL: INSERT, UPDATE, DELETE

INSERT - пример

```
INSERT INTO StarsIn(movieTitle, movieyear,
starName)
VALUES('The Maltese Falcon', 1942, 'Sydney');
INSERT INTO StarsIn
VALUES('The Maltese Falcon', 1942, 'Sydney');
```


Изтриване на кортежи от релация

DELETE FROM R WHERE <condition>;

▶ Изтрива всички кортежи в R, които удовлетворяват посоченото условие

DELETE - пример

```
DELETE FROM StarsIn
WHERE movieTitle = 'The Maltese Falcon,
AND movieyear = 1942
AND starName = 'Sydney';
```


UPDATE - пример

```
UPDATE StrasIn
SET movieyear = 1943
WHERE starName = 'Sydney';
```


Създаване и изтриване на изглед

Изгледи

- Релациите създадени с командата CREATE TABLE съществуват физически на диска.
- Други обекти в базата от данни, които не съществуват физически на диска, но имат поведение на таблици са изгледите (view).
- Често изгледите са наричани и виртуални таблици.
- Това е така защото те не съдържат данни, а само дефиниция от коя таблица да бъдат взети данните.

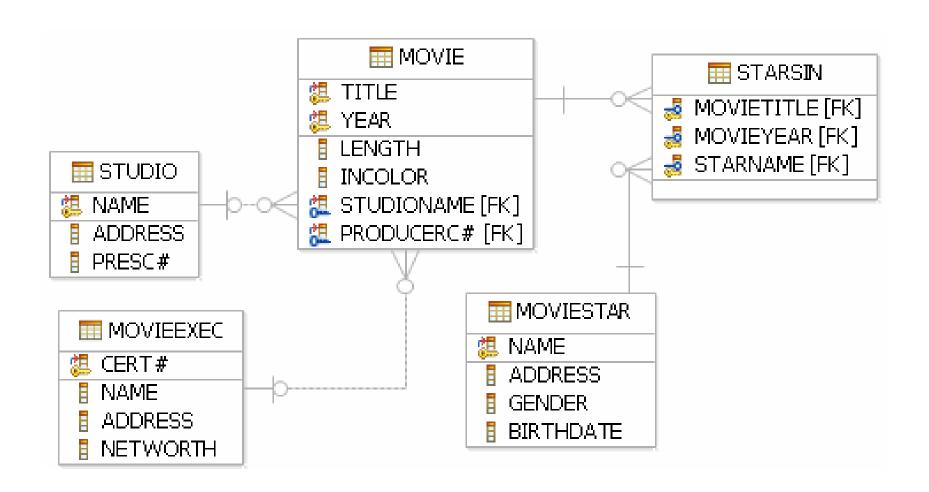
Изгледи

- ▶ В SQL изглед се дефинира с:
  - ключовите думи CREATE VIEW, последвани от
  - името на изгледа, последвано от
  - ключовата дума AS, последвана от
  - SELECT заявка;

```
CREATE VIEW <ume_на_изглед>
AS <SELECT заявка>;
```

 Заявката реално е самата дефиниция на изгледа. Тя определя от кои таблици ще бъдат показани данните.

База от данни - Movies

Създаване на изглед

 Например изглед, които ни дава информация за всички филми, актьорите които участват в тях и имената на студията, които ги продуцират

```
CREATE VIEW V_MOVIE_INFO

AS

SELECT TITLE, YEAR, STUDIONAME, STARNAME
FROM MOVIE, STARSIN

WHERE TITLE = MOVIETITLE
AND YEAR = MOVIEYEAR
```

- Към изглед се обръщаме по същият начин, както към таблица.
- Например:

```
SELECT * FROM V_MOVIE_INFO;
```

Обръщане към изглед в заявка

- Всеки път когато правим заявка към изгледа, всъщност правим заявка към таблиците, които участват в дефиницията на изгледа.
- В действителност изгледа не съдържа кортежи.
- За това когато правим заявка към изглед, резултатното множество се връща от таблицата (таблиците) участващи в дефиницията на изгледа.
- Така в резултат на една и съща заявка към изгледа могат да бъдат върнати различни резултатни множества, особено ако таблицата е била модифицирана между двете заявки.
- Ако се изтрие някоя от таблиците, които участват в дефиницията на изгледа, то изгледът става неактивен.
- Това означава, че изгледът трябва да се изтрие и създаде наново.

Именуване на колоните в изгледа

Понякога е удобно още със създаването на изгледа да дадем нови имена на атрибутите, които се връщат в резултат на SELECT заявката. Това става със следният синтаксис:

```
CREATE VIEW my_view(A1, A2 ..., An)
AS <SELECT sageka>;
```

За горният пример, синтаксисът ще изглежда така:

```
CREATE VIEW V_MOVIE_INFO(TITLE, YEAR, NAME, ACTOR)
AS
SELECT TITLE, YEAR, STUDIONAME, STARNAME
FROM MOVIE, STARSIN
WHERE TITLE = MOVIETITLE
AND YEAR = MOVIEYEAR
```

Изгледи

- Всяка колона в изгледа трябва да има име, ако в SELECT клаузата има изрази, задължително трябва или с AS да се даде име на колоната, или при CREATE VIEW да се изброят имената на всички колони.
- Същото важи и ако в SELECT клаузата има колони с едни и същи имена. Причината е очевидна - изгледите трябва да могат да се използват в различни заявки, както и таблиците и ако някоя колона на изгледа няма име, няма да можем да я достъпваме.
- Изгледите не могат да бъдат променяни. Ако по някаква причина искаме да променим дефиницията на изглед, тогава трябва да изтрием съществуващият изглед и да го създадем наново със същото име и нова дефиниция.
- ▶ Изглед се изтрива с ключовите думи DROP VIEW. Например:

DROP VIEW V_MOVIE_INFO;

Предимства на изгледите

- Едно от предимствата на изгледите е, че могат да бъдат използвани за реализиране на сигурност в базите от данни.
- Изгледите могат да ограничат достъпа на даден потребител, като сведат неговата "видимост" до определени атрибути или кортежи на дадена релация.
- ▶ Например изгледът, който създадохме по-горе. Ако имаме потребител, който да има права да прави SELECT върху изгледа и няма права върху таблицата MOVIE, то създаденият от нас изглед ограничава достъпа на потребителя само до име на филм и година на филм. Другата информация за филма е скрита от този потребител.
- Предимство на изгледите е, че могат да бъдат използвани и за ускоряване на заявките. Това е в сила, когато използваме една и съща заявка често пъти. СУБД имат механизъм за кеширане на такива заявки, по този начин изгледите могат да доведат до ускоряване на изпълнението на съответната заявка.

Updatable и read-only изгледи

- Според дефиницията на изгледа, изгледите могат да бъдат updatable (т.е. такива през, които може да бъде променена оригиналната таблица) и read-only (т.е. такива през, които може само да се извежда информация от оригиналната таблица, но таблицата не може да бъде променяна).
- Има определени изсквания, на които трябва да отговаря дефиницията на един изглед за да бъде той updatable. Ако ги обобщим, те включват следните ограничения:
  - Заявката на updatable изглед не може да включва съединения, подзаявки, групиране и агрегатни функции
  - ▶ В общи линии заявката на updatable изглед трябва да бъде само върху една таблица, като трябва да включва всички колони от таблицата. Позволено е да не се включват само тези колони които имат стойности по подразбиране или позволяват NULL.
- Всички останли изгледи, които не отговарят на горните условия са read-only.

- Пример за read-only изглед е изгледът V_MOVIE_INFO Той включва съединение на две таблици, като ползва само част от колоните на тези таблици.
- По тези причини, през този изглед не могат да бъдат обновени нито една от двете таблици от дефиницията.
- ▶ Пример за updatable изглед е следният:

```
CREATE VIEW V_MOVIE_1980
AS
SELECT *
FROM MOVIE
WHERE YEAR > 1980
```

През този изглед могат да бъдат правени следните заявки:

```
INSERT INTO V_MOVIE_1980
   VALUES ('Lego', 2016, 100, 'Y', 'MGM', 199);

DELETE FROM V_MOVIE_1980
   WHERE TITLE = 'Lego';

UPDATE V_MOVIE_1980
   SET LENGTH = NULL
   WHERE TITLE = 'Lego';
```

 През горният изглед могат да бъдат направени и следните промени:

```
UPDATE V_MOVIE_1980
SET LENGTH = NULL
WHERE YEAR = 1977
```

 Въпреки че, дефиницията на изгледа ни ограничава да виждаме само записите след 1980 година, с горната заявка обновихме запис от таблицата, който не се вижда от изгледа.

- ▶ Аналогична е ситуацията и при следния INSERT:
- Тоест отново вмъкваме запис през изгледа, а самият изглед не може да види този запис.

```
CREATE VIEW V_MOVIE_1980
AS
SELECT *
FROM MOVIE
WHERE YEAR > 1980

INSERT INTO V_MOVIE_1980
VALUES('NEW MOVIE', 1967, 120, 'Y', 'MGM', 123)
```

Изгледи и опция СНЕСК

- При такива случаи, ако искаме да избегнам подобни нежелани ефекти се използва опцията WITH CHECK OPTION, която се записва при дефинирането на изгледа.
- Смисълът на тази опция е да не позволява през изгледа да бъдат променяни редове от оригиналната таблица, които след промяната няма да отговарят на условието в WHERE клаузата на изгледа и съответно няма да могат да бъдат видени от него. Например:

```
CREATE VIEW V_MOVIE_1980
AS
SELECT *
FROM MOVIE
WHERE YEAR > 1980
WITH CHECK OPTION;
```

 Сега ако повторим горните заявки, СУБД ще изведе съобщение за грешка, че INSERT заявката нарушава условието на СНЕСК опцията от дефиницията на изгледа.

Дефиниране на изглед от изглед

 Изгледите са виртуални таблици, това прави възможно дефинирането на изглед в чиято дефиниция участва изглед.
 Например изгледът:

```
CREATE VIEW V_MOVIE_MGM
AS
SELECT *
FROM V_MOVIE_1980
WHERE STUDIONAME = 'MGM';
```

- Със такива изгледи се работи по същият начин, както и с представените до момента изгледи.
- За тях важат същите правила за updatable и read-only изгледи, както и за WITH CHECK OPTION.

Изгледи и опция CASCADED CHECK

- ▶ Някои СУБД подържат и опцията WITH CASCADED CHECK OPTION, чиито смисъл е да не позволява през изгледите - текущият и този върху които е дефиниран съответния изглед, да бъдат променяни редове от оригиналната таблица, които след промяната няма да отговарят на условията в WHERE клаузата на изгледите.
- Понеже проверката се извършва каскадно за всички изгледи от тук идва и думата CASCADED в опцията.
- Например:

```
CREATE VIEW V_MOVIE_MGM

AS

SELECT *

FROM V_MOVIE_1980

WHERE STUDIONAME = 'MGM'

WITH CASCADED CHECK OPTION;
```

Изгледи и опция CASCADED CHECK

 Този изглед ще позволява само заявки, при които годината на филма е < 1980 и името на студиото е МGМ

```
INSERT INTO V_MOVIE_MGM
VALUES('NEW MOVIE', 1967, 120, 'Y', 'MGM', 123);
```

 Отново ще доведат до извеждане на съобщение за грешка от СУБД, че INSERT заявката нарушава условието на СНЕСК опцията от дефиницията на изгледа.

Тригери

Тригери

- Тригерите са обекти в базите от данни, които се различават от другите ограничения по това, че се изпълняват при настъпването на дадено събитие, в следствие на което ако поставеното условие в тригера е удовлетворено се изпълнява определено действие.
- По тази причина, тригерите често са наричани и правила от тип "събитие-условие-действие".
- Събитията, които могат да задействат тригер са INSERT, UPDATE и DELETE.
- Тригерите се обекти в базата от данни, които се дефинират за конкретна таблица или изглед и веднъж създадени се задействат автоматично.

Тригери

- Действията INSERT, UPDATE и DELETE за съответната таблица, водят до задействане на тригера и изпълняване на съответното действие дефинирано в тригера.
- Тригерите се задействат автоматично при споменатите команди.
- Те не могат да бъдат задействани по друг начин, освен посредством модификация на таблицата или изгледа за които са дефинирани.

Синтаксис

 Обобщеният синтаксис за създаване на тригер е следният:

Обяснение

- При създаването на един тригер, може да бъде указано, кога да се изпълни действието на тригера: преди настъпване на събитието (BEFORE), след настъпване на събитието (AFTER) или вместо самото действие (INSTEAD OF).
- Също така в дефиницията на тригера се указва и кое е събитието, което задейства тригера (INSERT, UPDATE или DELETE).
- Възможно е тригерът да бъде задействан и при трите действия, за които да се изпълнява едно и също действие. В този случай при дефиниране на тригера се указват и трите команди.

Обяснение

- Ако събитието което задейства тригерът е UPDATE, освен името на таблицата (или изгледа), може да бъде указана и конкретна колона от таблицата, чиято промяна да води до задействане на тригера.
- В дефиницията на тригера в клаузата REFERENCING се пази и информация за стойностите на кортежите преди и след настъпване на събитието (при действие UPDATE), за новите стойности които ще бъдат вмъкнати (при действие INSERT) и за стойностите, които са били изтрити (при действие DELETE).
- ▶ Не всички СУБД поддържат REFERENCING клауза. При някои от тях, достъпът до стойностите на кортежите преди и след настъпване на събитието се осъществява посредством специални таблици.
- Например за MySQL и Oracle таблицата NEW съдържа новите стойности, а таблицата OLD съдържа старите стойности. За MSSQL това са специалните таблици INSERTED и DELETED, съответно за новите и старите стойности.

Обяснение

- Дали действието от тригера да бъде изпълнено за всеки кортеж, засегнат от събитието или еднократно за съответното събитие се указва в клаузите (FOR EACH ROW или FOR EACH STATEMENT).
- Ако тригерът е FOR EACH ROW тогава се използва (REFERENCING NEW ROW AS N OLD ROW AS O). Ако тригерът е FOR EACH STATEMENT тогава се използва (REFERENCING NEW TABLE AS N OLD TABLE AS O).
- Отново не всички СУБД поддържат клаузата FOR EACH STATEMENT. При MSSQL дори тази клауза не се използва.
- И на последно място в дефиницията на тригера се задава условие, което да бъде проверено преди да се изпълни действието на тригера.
   То се указва в скоби след WHEN клаузата.
- В тези случаи тялото на тригера ще се изпълни само ако е изпълнено условието в WHEN клаузата. WHEN клаузата не е задължителна, може да имаме действие на тригера и без да има WHEN клауза.
- ▶ Не всички СУБД поддържат WHEN клауза.

BEFORE Синтаксис за DB2

CREATE TRIGGER TRIG_MOVIE_LENGTH

BEFORE UPDATE OF LENGTH ON MOVIE

REFERENCING NEW AS N OLD AS O

FOR EACH ROW

WHEN (N.LENGTH < 0) SET N.LENGTH = O.LENGTH

- С горният синтаксис се създава тригер с име TRIG_MOVIE_LENGTH. Той се задейства при UPDATE на колоната LENGTHна таблицата Movie.
- Ако новата стойност е отрицателно число, действието на тригера я променя на старата дължина на филм.
- Тригерът се задейства за всеки ред засегнат от UPDATE.

Тестване на тригера

 За да тестваме как работи тригера, трябва да направим UPDATE за Movie на колоната LENGTH. Например:

```
SELECT * FROM MOVIE
WHERE STUDIONAME = 'MGM'

UPDATE MOVIE
SET LENGTH = -1
WHERE STUDIONAME = 'MGM'
```

 Горният UPDATE би трябвало да промени дължините на всички филми на студио – MGM. Но заради дефинирания тригер дължините ще останат не променени.

AFTER синтаксис за DB2

```
CREATE TRIGGER TRIG_MGM_AVG

AFTER INSERT ON MOVIE

REFERENCING NEW TABLE AS N

FOR EACH STATEMENT

WHEN((SELECT AVG(LENGTH))

FROM MOVIE

WHERE STUDIONAME='MGM') > 500)

DELETE FROM MOVIE

WHERE TITLE IN (SELECT TITLE FROM N)

AND YEAR IN (SELECT YEAR FROM N) @
```

- ▶ С горният синтаксис се създава тригер с име TRIG_MGM_AVG. Той се задейства при INSERT в таблицата MOVIE.
- Ако средната стойност на дължината за 'MGM' е по-голяма от 500, действието на тригерът изтрива редът, който последно сме вмъкнали и който е причината за това дължината да е по-висока от 500. Действието се извършва еднократно за конкретен INSERT.

Тестване на тригера

 За да тестваме как работи тригера, трябва да направим INSERT в таблицата Movie. Например:

```
SELECT * FROM MOVIE;

INSERT INTO MOVIE

VALUES('TITLE1',1999, 5000, 'Y', 'MGM', 199);

SELECT * FROM MOVIE;
```

Пример за INSTEAD OF тригер

- Заместващите тригери са тригери, чиито действия се изпълняват вместо самото събитие.
- Този вид тригери се дефинират за изгледи, тъй като вмъкването на ред, обновяването на ред и изтриването на ред за изглед не е смислена операция.
- ▶ Нека да създадем изглед V_STUDIO, който да ни дава следната информация за студията:

```
CREATE VIEW V_STUDIO
AS
SELECT NAME, ADDRESS, PRESC#
FROM STUDIO;
```

Пример за INSTEAD OF тригер

- Искаме да създадем тригер, който да се задейства при INSERT в изгледа V_STUDIO;
- Тъй като вмъкването в изгледа реално означава вмъкване в таблицата STUDIO, действието на тригерът ще реализира точно това.
- Синтаксис за DB2:

```
CREATE TRIGGER TRIG_V_STUDIO
INSTEAD OF INSERT ON V_STUDIO
REFERENCING NEW AS N
FOR EACH ROW
INSERT INTO STUDIO VALUES (N.NAME, N.ADDRESS, N.PRESC#);
```

Тестване на тригера

▶ За да тестваме как работи тригера, трябва да направим INSERT в изгледът V_AGENCIES. Например:

```
SELECT *
 FROM STUDIO;
INSERT INTO V STUDIO
VALUES ('New Studio', 'Bulgaria', 199);
SELECT *
 FROM STUDIO;
```


Функции

Функции - скаларни

```
CREATE FUNCTION deptname (p empid VARCHAR(6))
RETURNS VARCHAR (30)
SPECIFIC deptname
BEGIN ATOMIC
    DECLARE v department name VARCHAR(30);
    DECLARE v err VARCHAR(70);
    SET v department name = (
        SELECT d.deptname FROM department d, employee e
            WHERE e.workdept=d.deptno AND e.empno= p empid);
    SET v_err = 'Error: employee ' || p_empid || ' was not found';
    IF v department name IS NULL THEN
        SIGNAL SQLSTATE '80000' SET MESSAGE TEXT=v err;
    END IF;
  RETURN v department name;
END
```

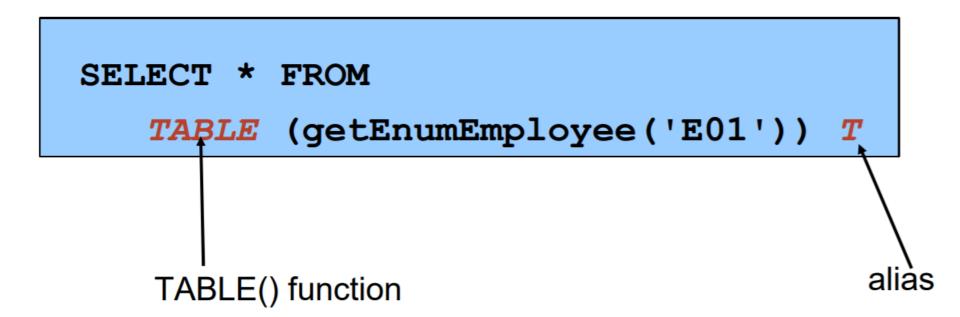
Функции - извикване

- ▶ SELECT DEPTNAME ('000010') FROM SYSIBM.SYSDUMMY1
- VALUES **DEPTNAME** ('000010')

Функции - таблични

```
CREATE FUNCTION getEnumEmployee (p dept VARCHAR (3))
RETURNS TABLE
    (empno CHAR(6),
     lastname VARCHAR (15),
     firstnme VARCHAR(12))
SPECIFIC getEnumEmployee
RETURN
  SELECT e.empno, e.lastname, e.firstnme
    FROM employee e
    WHERE e.workdept=p dept
```

Функции - извикване

База от данни SAMPLE

DB2ADMIN, DB2INST I

